

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

TAS® 20 Valstybės dotacijų apskaita ir informacijos apie valstybės paramą atskleidimas

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

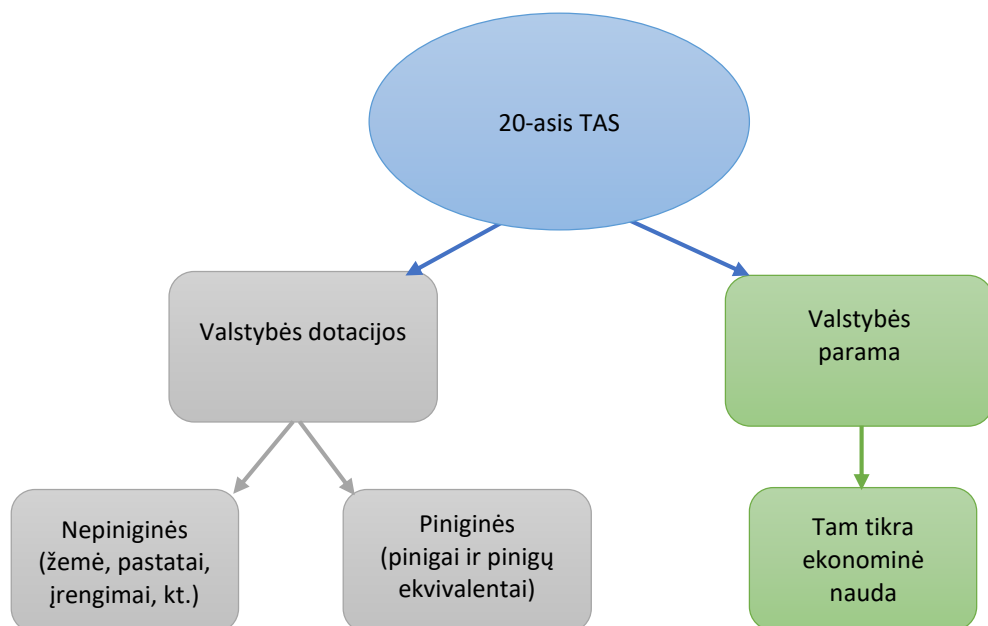
© Copyright 2021, Istanbul University

20-ASIS TARPTAUTINIS APSKAITOS STANDARTAS

“Valstybės dotacijų apskaita ir informacijos apie valstybės paramą atskleidimas”

TAIKYMAS IR APIBRĖŽIMAI

Valstybės dotacijos – tai parama, teikiama pervedant piniginius (pinigus ir pinigų ekvivalentus) arba nepiniginius (žemė, pastatai, mašinos ir kt.) išteklius ūkio subjektams ar kitokio pobūdžio organizacijoms. Kitas klausimas, nagrinėjamas šiame standarte, liečia valstybės paramą – tai valstybės subjektams teikiamą ekonominę naudą. 20-asis TAS standartas taikomas visiems ūkio subjektams, gaunantiems valstybės dotacijas. 20-ajame TAS nurodoma ne tik valstybės dotacijų apskaita, bet ir su šiomis dotacijomis susijęs atskleidimas finansinėje atskaitomybėje. Šis standartas taip pat pateikia nurodymus kaip atskleisti informaciją apie kitas valstybės pagalbos formas. 1 paveiksle parodyta, kam taikomas 20-asis TAS.

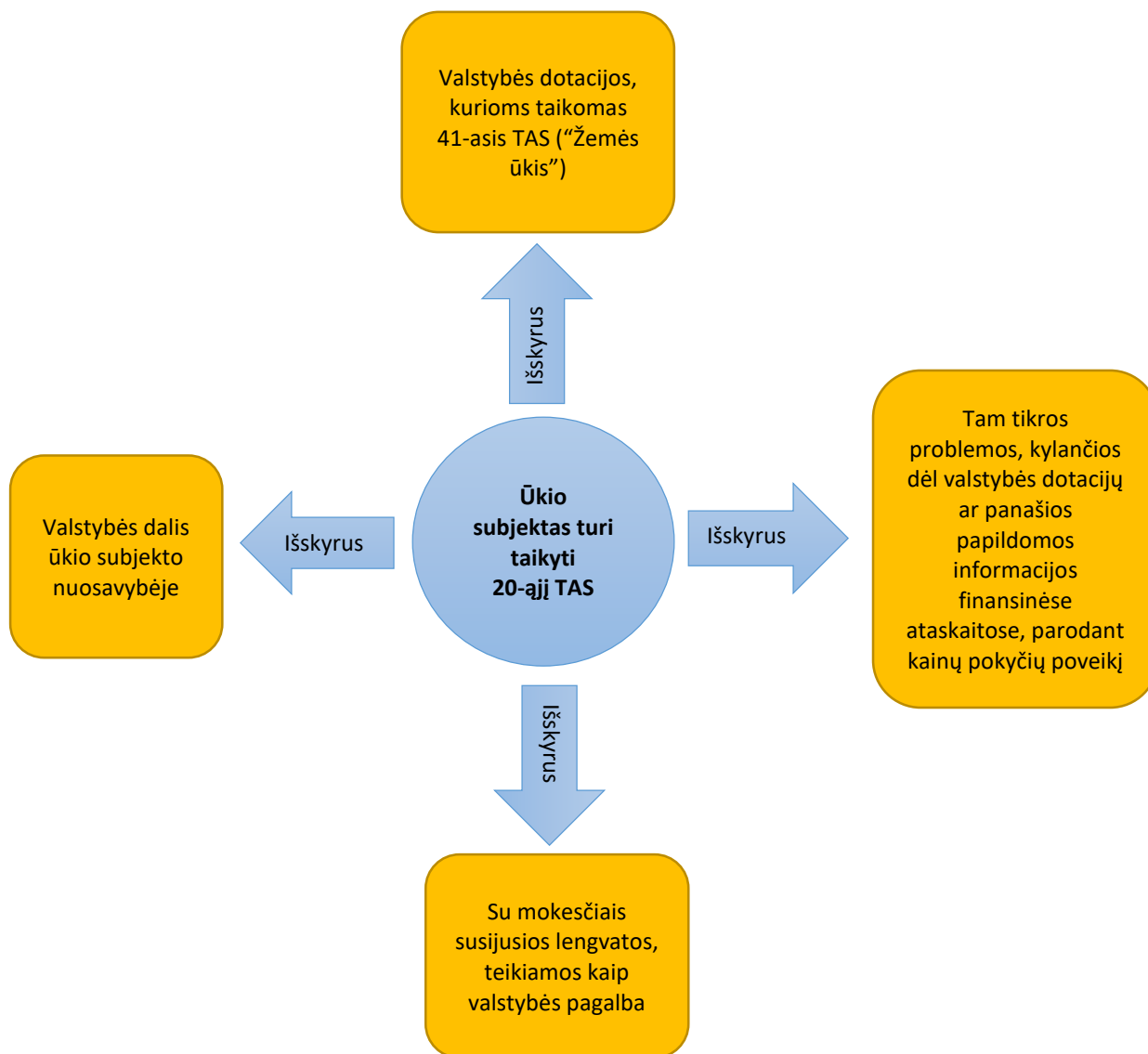

1 pav. 20-ojo TAS taikymas

20-asis TAS numato keturias išimtis (20 TAS 2 straipsnis). Tai yra:

- tam tikros problemos, kylančios dėl valstybės dotacijų ar panašios papildomos informacijos finansinėse ataskaitose, parodant kainų pokyčių poveikį (apima 29-asis TAS “Finansinė atskaitomybė hiperinfliacijos sąlygomis”);
- su mokesčiais susijusios lengvatos, teikiamos kaip valstybės pagalba (apima 12-asis TAS „Pelno mokesčiai”);
- valstybės dalis ūkio subjekto nuosavybėje; ir
- valstybės dotacijos, kurioms taikomas 41-asis TAS „Žemės ūkis”.

2 paveiksle parodoma, kam netaikomas 20-asis TAS.

2 pav. 20-ojo TAS išimtis

Norėdami teisingai suprasti šį standartą, turime žinoti keletą pagrindinių apibrėžimų, tokių kaip tikroji vertė, valstybė, valstybės parama, valstybės dotacijos, dotacijos, susijusios su turtu ir dotacijos, susijusios su pajamomis. Standarte pateikiami tokie šių terminų apibrėžimai (20 TAS 3 straipsnis):

- Tikroji vertė – kaina, kuri būtų gauta mainais už parduotą turtą arba sumokėta už įsipareigojimo perleidimą tarp rinkos dalyvių lygiateisio sandorio metu, vertinimo dieną.
- Valstybė – reiškia vyriausybę, vyriausybines institucijas ir panašias vietines, nacionalines ar tarptautines organizacijas.
- Valstybės parama – tai ekonominė nauda, kurią valstybė teikia ūkio subjektams, kurie atitinka tam tikras sąlygas.
- Valstybės dotacijos – išteklių pervedimo ūkio subjektui forma mainais už tam tikrų sąlygų, susijusių su buvusia ar būsima ūkio subjekto veikla, įvykdymą;
- Dotacijos, susijusios su turtu – yra valstybės dotacijos, kurių pirmoji sąlyga ūkio subjektui, kuriam gali būti suteikta paskata, yra ilgalaikio turto pirkimas, statyba ar įsigijimas. Tokios

dotacijos gali kelti ir papildomas sąlygas, nustatančias ilgalaikio turto tipą, vietą, įsigijimo ar išlaikymo laikotarpį.

- Dotacijos, susijusios su pajamomis – visos kitos valstybės dotacijos, neįskaitant dotacijų, susijusių su turtu.

3 paveiksle pavaizduoti 20-ajame TAS pateikiami apibrėžimai.

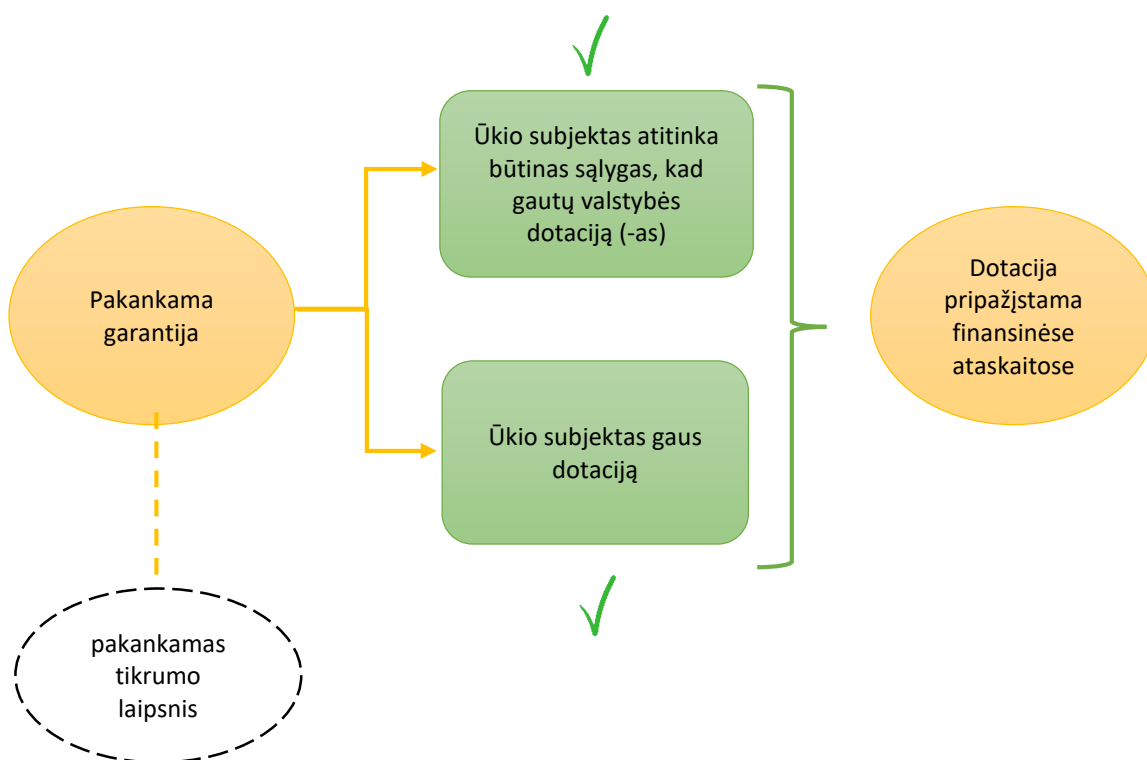
3 pav. 20-ajame TAS pateikiami apibrėžimai

PRIPAŽINIMAS

Kad valstybės dotacijos būtų pripažintos finansinėse ataskaitose, turi būti pagrįstai garantuotos dvi sąlygos. Šios sąlygos yra: ūkio subjektas atitinka būtinas sąlygas, kad gautų valstybės dotaciją (-as), ir ūkio subjektas gaus dotaciją.

Šis standartas nepaaiškina pagrįstos garantijos apibrėžimo, tačiau vienas iš pripažinimo kriterijų TFAS konceptualioje sistemoje yra „pakankamas tikrumo laipsnis“. Šiuo atveju galima sutikti, kad pagrįsta garantija reiškia pakankamą tikrumo laipsnį.

Sprendžiant, ar tenkinamos dvi anksčiau minėtos sąlygos, reikia būti atsargiems: valstybės dotacijos gavimas neturi būti laikomas pagrįstu garantavimu, susijusiu su dotacijos sąlygomis. 4 paveiksle pateiktos valstybės dotacijų pripažinimo finansinėse ataskaitose sąlygos.

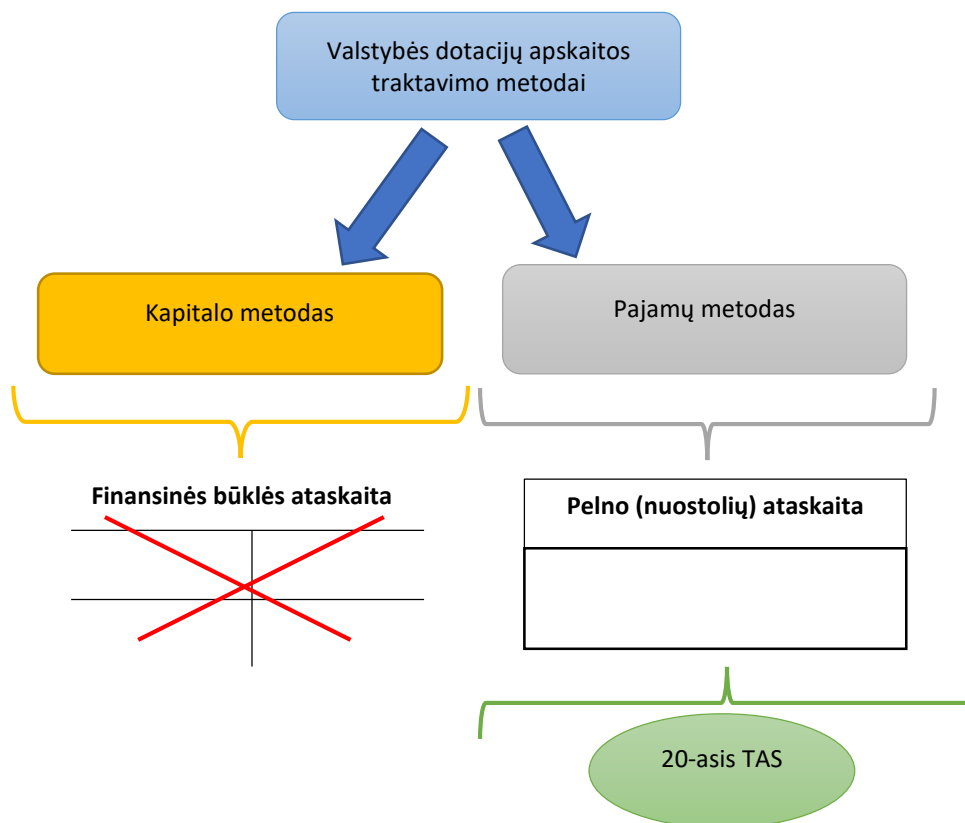

4 pav. Valstybės dotacijų pripažinimo finansinėse ataskaitose sąlygos

Pripažįstant valstybės dotacijas, gali susidaryti situacijų, kurios taip pat susijusios su kitais standartais. Pripažinus valstybės dotacijas finansinėje atskaitomybėje, neapibrėžtasis turtas, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir atidėjimai, susiję su šiomis dotacijomis, turėtų būti aiškinami pagal 37-ąjį TAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas“. Jei mažų palūkanų paskola imama kaip valstybės dotacija, šiai paskolai taikomi 9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ reikalavimai.

Valstybės dotacijų apskaitos metodai

Valstybės dotacijoms apskaityti gali būti naudojami du metodai: kapitalo metodas ir pajamų metodas. 5 paveiksle pateikiami valstybės dotacijų apskaitos traktavimo metodai.

5 pav. Valstybės dotacijų apskaitos metodai

Kapitalo metodas

Taikant kapitalo metodą, valstybės dotacijos nėra siejamos su pelnu arba nuostoliais ir nėra įtraukiamos į pelno (nuostolių) ataskaitą. Anot kapitalo metodo šalininkų, valstybės dotacijų nereikės grąžinti. Be to, valstybės dotacijos nėra uždirbtos pajamos ir nesukuria jokių išlaidų. Taikant šį metodą, dotacijos neturėtų būti įtraukiamos į pelno (nuostolių) ataskaitą. Dotacija turėtų būti nurodyta finansinės būklės ataskaitos akcininkų nuosavybės dalyje.

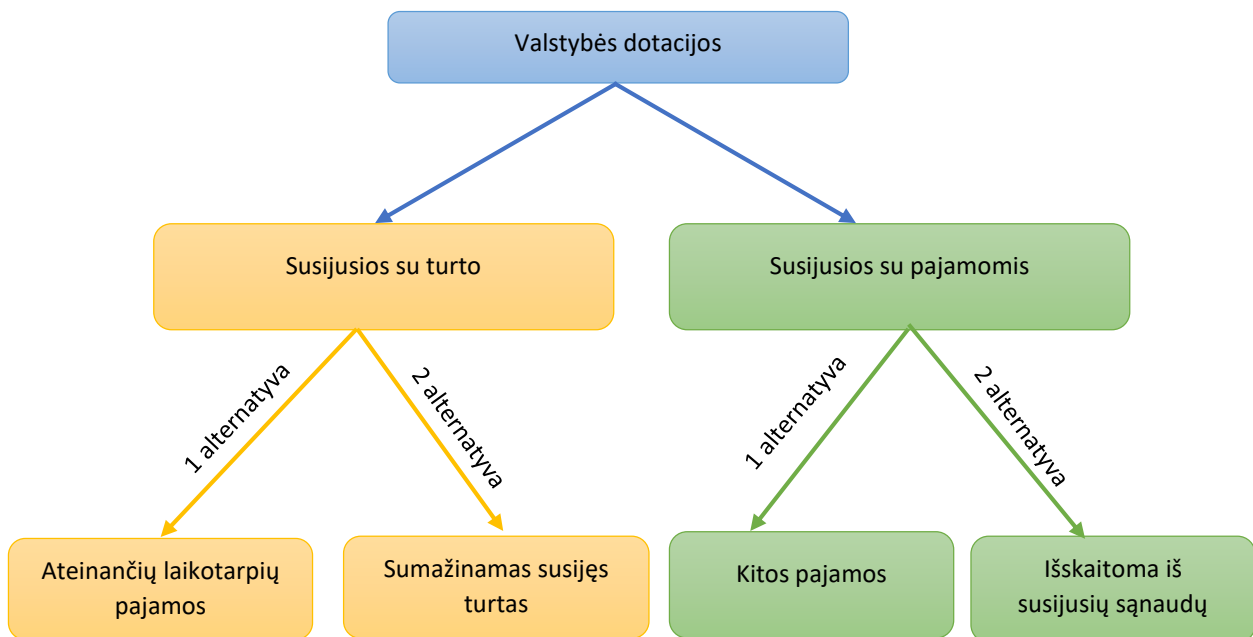
Pajamų metodas

Taikant pajamų metodą, valstybės dotacijos turėtų atitikti susijusias išlaidas ir sąnaudas, kurioms kompensuoti skirtos. Šios dotacijos turėtų būti pripažįstamos pajamomis, nes ūkio subjektas susijusias išlaidas pripažįsta sąnaudomis. Anot pajamų metodo šalininkų, valstybės dotacijos gaunamos ne iš akcininkų, todėl neturėtų būti apskaitomos akcininkų nuosavybėje. Ūkio subjektai dotacijas gauna laikydamiesi skyrimo sąlygų ir iš anksto nustatytų kriterijų. 20-asis TAS remiasi pajamų metodu ir neleidžia taikyti kapitalo metodo.

Valstybės dotacijų pripažinimas pelno (nuostolių) ataskaitoje tais laikotarpiais, kuriais jos buvo gautos, neatitinka kaupimo principo. Ūkio subjektai, taikantys pajamų metodą, valstybės dotacijas pripažįsta pelno (nuostolių) ataskaitoje. Tai darant, valstybės dotacijų ir sąnaudų, padengtų naudojant šias dotacijas, atsiradimo laikotarpiai turėtų būti susieti. Valstybės dotacijos pripažįstamos per tą patį laikotarpį, kaip ir susijusios sąnaudos.

Valstybės dotacijų apskaitos tvarka

Valstybės dotacijų apskaitos tvarka skiriasi priklausomai nuo dotacijos paskirties. Valstybės dotacijos gali būti susijusios su turtu arba pajamomis. 6 paveiksle apibendrintai pateikiami valstybės dotacijų tipai pagal 20-ąjį TAS.

6 pav. Valstybės dotacijų apskaitos tvarka pagal 20-ąjį TAS

Valstybės dotacijos, susijusios su turtu

Valstybės dotacijos, susijusios su turtu, turi būti pateikiamos finansinės būklės ataskaitoje. 20-asis TAS siūlo 2 alternatyvas, kaip balanse pateikti valstybės dotacijas. Šios dotacijos gali būti pateiktos kaip ateinančių laikotarpių pajamos arba sumažinama nusidėvimo turto balansinė vertė.

Jei ūkio subjektas pasirenka ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvą, jis ateinančių laikotarpių pajamas pripažįsta pelne (nuostoliuose) per turto naudingo tarnavimo laiką.

Jei ūkio subjektas pageidauja atimti dotacijas iš balansinės turto vertės, nusidėvimoji turto vertė bus sumažinta naudingo tarnavimo laiko pradžioje. Taigi, bus sumažintos ir nusidėvėjimo sąnaudos, kurios susidarys per turto naudingo tarnavimo laiką. Dėl to valstybės dotacijos bus netiesiogiai pripažįstamos pelne (nuostoliuose).

Pavyzdžiui, ūkio subjektas gaus 90 000 PV* valstybės dotaciją ketinamai įrangai įsigyti. Perkamos įrangos kaina – 130 000 PV, numatomas naudingo tarnavimo laikas – 3 metai. Numatoma, kad įrangos likvidacinė vertė naudingo tarnavimo laiko pabaigoje bus 10 000 PV. Ūkio subjektas taikys tiesinį nusidėvėjimo metodą, priskaitant nusidėvėjimą kas mėnesį.

Metinės įrangos nusidėvėjimo sąnaudos bus 40 000 PV. Apskaičiuojant metinio nusidėvėjimo sumą, likvidacinė turto vertė atimama iš turto balansinės vertės, o likusi suma dalijama iš turto naudingo tarnavimo laiko.

* PV – piniginiai vienetai

$$\text{Metinis nusidėvėjimas} = \frac{\text{Balansinė vertė} - \text{Likvidacinė vertė}}{\text{Naudingo tarnavimo laikas}} = \frac{130\,000 \text{ PV} - 10\,000 \text{ PV}}{3 \text{ metai}} = 40\,000 \text{ PV}$$

Jeigu ūkio subjektas pasirenka ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvą, ateinančių laikotarpių pajamos bus pripažįstamos pelne (nuostoliuose) per visą įrangos naudingo tarnavimo laiką. Pajamų ir įrangos nusidėvėjimo sąnaudų pripažinimas turi būti suderinamas. Taip yra todėl, kad įrangos nusidėvėjimo sąnaudos yra susijusios su valstybės dotacijomis. Ūkio subjektas taiko tiesinį nusidėvėjimo metodą, o nusidėvėjimo sąnaudomis kiekvienais metais bus pripažįstama ta pati suma. Tokiu atveju ir dotacijų pajamos, kurios turi būti pripažįstamos pelne (nuostoliuose), kiekvienais metais bus vienodos.

$$\text{Metinės pajamos} = \frac{90\,000 \text{ PV}}{3 \text{ metai}} = 30\,000 \text{ PV}$$

Jeigu ūkio subjektas pasirenka ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvą, pirmųjų metų didžiosios knygos įrašai bus tokie:

1 metai	D ŽEMĖ, PASTATAI IR ĮRANGA (TURTA)	130 000 PV	
	K SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)		130 000 PV
1 metai	D SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)	90 000 PV	
	K ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)		90 000 PV
1 metai	D NUSIDĖVĖJIMO SĄNAUDOS – ĮRANGA (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)	40 000 PV	
	K ŽEMĖS, PASTATŲ IR ĮRANGOS NUSIDĖVĖJIMAS (TURTA)		40 000 PV
1 metai	D ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	30 000 PV	
	K KITOS PAJAMOS – VALSTYBĖS DOTACIJOS (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)		30 000 PV

Jeigu ūkio subjektas iš nudėvimo turto balansinės vertės atima pajamas, turto balansinė vertė sumažės investicijos pradžioje. Tai taip pat turės įtakos metinėms nusidėvėjimo sąnaudoms.

Ūkio subjektas iš turto vertės atims valstybės dotaciją ir nudėvės likusią sumą.

$$\text{Balansinė vertė} = \text{Įsigijimo savikaina} - \text{Dotacijos dydis} = 130\,000 \text{ PV} - 90\,000 \text{ PV} = 40\,000 \text{ PV}$$

Metinio nusidėvėjimo suma bus apskaičiuojama taip pat, kaip ir taikant ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvą, tačiau šį kartą nudėvimoji vertė yra ne 120 000 PV, o 40 000 PV.

$$\text{Metinis nusidėvėjimas} = \frac{\text{Balansinė vertė} - \text{Likvidacinė vertė}}{\text{Naudingo tarnavimo laikas}} = \frac{40\,000 \text{ PV} - 10\,000 \text{ PV}}{3 \text{ metai}} = 10\,000 \text{ PV}$$

Jeigu ūkio subjektas pasirenka sumažinti susijusį turtą, pirmųjų metų didžiosios knygos įrašai bus tokie:

1 metai	D ŽEMĖ, PASTATAI IR ĮRANGA (TURTA)	130 000 PV	
	K SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)		130 000 PV

1 metai	D SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)	90 000 PV	
	K ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)		90 000 PV
1 metai	D NUSIDĖVĖJIMO SAŃAUDOS – ĮRANGA (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)	10 000 PV	
	K ŽEMĖS, PASTATŲ IR ĮRANGOS NUSIDĖVĖJIMAS (TURTA)		10 000 PV

Pasirinkta alternatyva neturės įtakos įmonės pelnei (nuostoliams), bet turės įtakos finansinės būklės ataskaitai, paveikiant visą turtą ir visus įsipareigojimus bei nuosavą kapitalą. Ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvoje turtas (T) iš viso ir įsipareigojimai (Į) bei nuosavas kapitalas (NK) iš viso finansinės būklės ataskaitoje yra didesni nei taikant kitas alternatyvas.

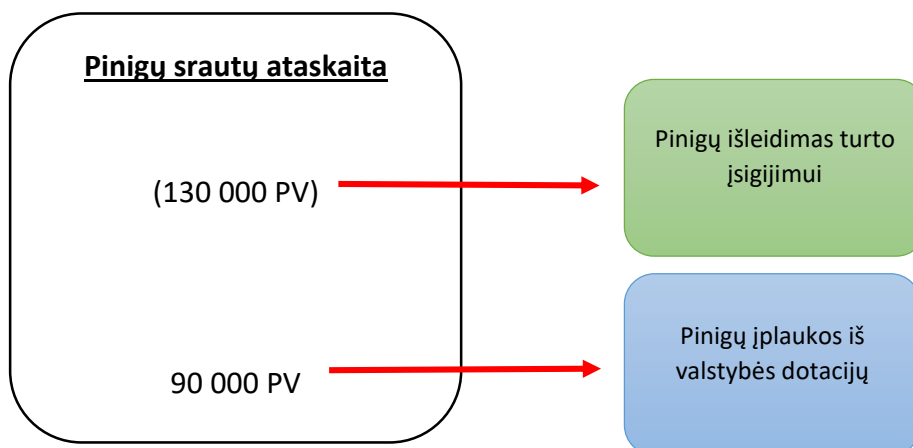
Finansinės būklės ataskaita			
1 metų pradžia, PV			
(Ateinančių laikotarpių pajamų alternatyva)			
T			Į ir N K
Žemė, pastatai ir įranga	130 000	Ateinančių laikotarpių pajamos	90 000

Finansinės būklės ataskaita			
1 metų pradžia, PV			
(Sumažinamas susijęs turtas)			
T			Į ir N K
Žemė, pastatai ir įranga	40 000	Ateinančių laikotarpių pajamos	-

Finansinės būklės ataskaita			
1 metų pabaiga, PV			
(Ateinančių laikotarpių pajamų alternatyva)			
T			Į ir N K
Žemė, pastatai ir įranga	130 000	Ateinančių laikotarpių pajamos	60 000
Žemės, pastatų ir įrangos nusidėvėjimas	(40 000)		

Finansinės būklės ataskaita			
1 metų pabaiga, PV			
(Sumažinamas susijęs turtas)			
T			Į ir N K
Žemė, pastatai ir įranga	40 000	Ateinančių laikotarpių pajamos	-
Žemės, pastatų ir įrangos nusidėvėjimas	(10 000)		

Valstybės dotacijos, susijusios su turto pirkimu, pinigų srautų ataskaitoje turėtų būti pateikiamos atskirai, kad būtų užtikrinta, jog investicijų suma turtui įsigyti būtų pateikiama atskirai. 7 paveiksle pavaizduotas valstybės dotacijų pateikimas pinigų srautų ataskaitoje.

7 pav. Valstybės dotacijų pateikimas pinigų srautų ataskaitoje

Valstybės dotacijos susijusios su pajamomis

Kaip minėta anksčiau, valstybės dotacijos yra susijusios su turtu arba su pajamomis. Jeigu ūkio subjekto gautos valstybės dotacijos yra susijusios su pajamomis, šios dotacijos turi būti pateikiamos pelno (nuostolių) ataskaitoje. Tam yra dvi alternatyvos: pirmoji – dotacija deklaruojama kaip kitos pajamos, o antroji alternatyva – dotacija išskaitoma iš susijusių sąnaudų. Pagal 20-ąją TAS abi alternatyvos priimtinos.

Pavyzdžiui, ūkio subjektas gavo 1 000 000 PV dydžio valstybės dotaciją trejų metų aplinkosaugos sąnaudoms padengti. Aplinkosaugos sąnaudos per ateinančius trejus metus atitinkamai sudarys 200 000 PV, 800 000 PV ir 600 000 PV.

Metai	Išlaidos
1	200 000 PV
2	800 000 PV
3	600 000 PV
Iš viso	1 600 000 PV

Pagal 20-ąją TAS, gautos valstybės dotacijos turėtų būti sistemingai siejamos su atitinkamomis sąnaudomis. Tokiu atveju gautos valstybės dotacijos gali būti paskirstytos tarp metų taip, kad atitiktų metines aplinkosaugos sąnaudas.

Metai	Išlaidos	Metinių sąnaudų ir bendrųjų sąnaudų santykis	Per metus pripažįstama dotacijos suma
1	200 000 PV	$200\,000\text{ PV} / 1\,600\,000\text{ PV} = 0,125$	$0,125 * 1\,000\,000\text{ PV} = 125\,000\text{ PV}$
2	800 000 PV	$800\,000\text{ PV} / 1\,600\,000\text{ PV} = 0,50$	$0,50 * 1\,000\,000\text{ PV} = 500\,000\text{ PV}$
3	600 000 PV	$600\,000\text{ PV} / 1\,600\,000\text{ PV} = 0,375$	$0,375 * 1\,000\,000\text{ PV} = 375\,000\text{ PV}$
Iš viso	1 600 000 PV	1,00	1 000 000 PV

Pirmiausia apskaičiuojamas metinių sąnaudų ir bendrųjų sąnaudų santykis. Sekančiame etape visa dotacijos suma dauginama iš metinės sąnaudų normos. Taigi su sąnaudomis susijusios pajamos bus skaičiuojamos kiekvienais metais.

Jei ūkio subjektas taiko kitų pajamų alternatyvą, 1-ųjų metų didžiosios knygos įrašai bus tokie:

1 metai	D SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)	1 000 000 PV	
	K ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)		1 000 000 PV
1 metai	D APLINKOSAUGOS SĄNAUDOS (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)	200 000 PV	
	K SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)		200 000 PV
1 metai	D ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	125 000 PV	
	K KITOS PAJAMOS – VALSTYBĖS DOTACIJOS (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)		125 000 PV

Jei ūkio subjektas taiko išskaitymo iš susijusių sąnaudų alternatyvą, 1-ųjų metų didžiosios knygos įrašai bus tokie:

1 metai	D SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)	1 000 000 PV	
	K ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)		1 000 000 PV
1 metai	D APLINKOSAUGOS SĄNAUDOS (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)	200 000 PV	
	K SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)		200 000 PV
1 metai	D ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	125 000 PV	
	K APLINKOSAUGOS SĄNAUDOS (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)		125 000 PV

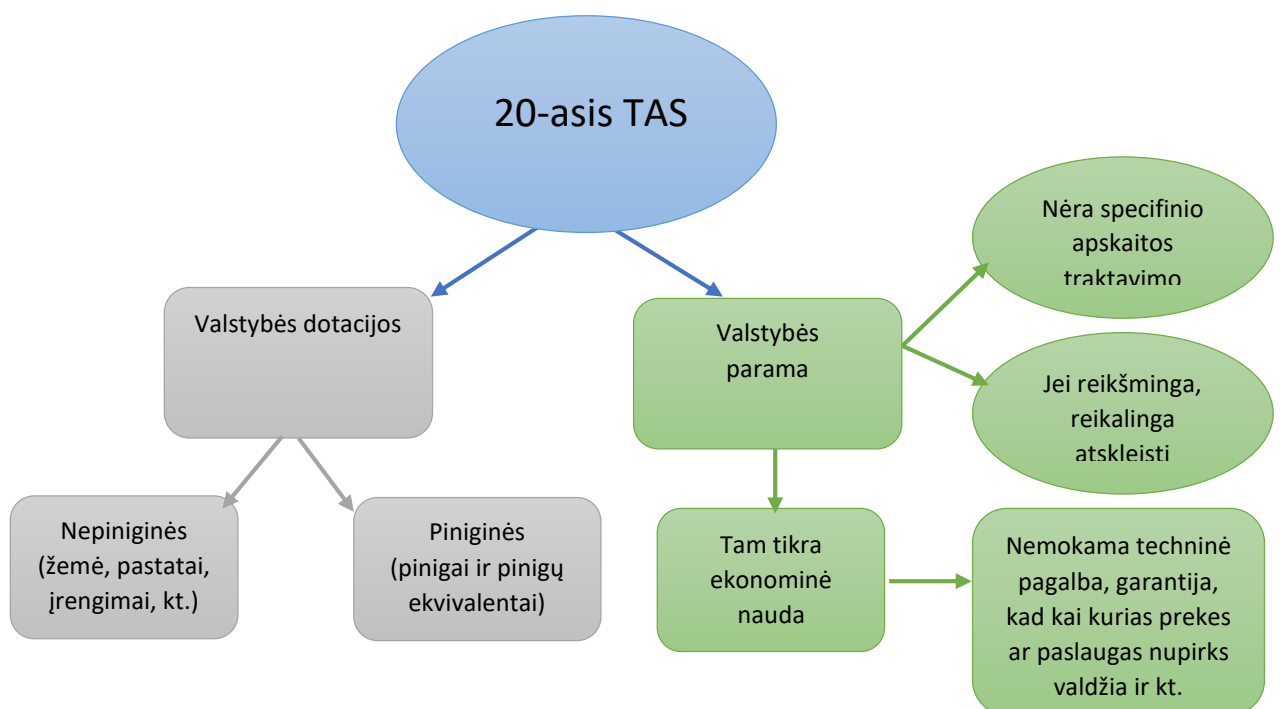
Pasirinkta alternatyva neturės įtakos pelno (nuostolių) ataskaitos rezultatui, tačiau skirsis pateikimas ataskaitoje.

Pelno (nuostolių) ataskaita 1 metai, PV Kitų pajamų alternatyva		Pelno (nuostolių) ataskaita 1 metai, PV Išskaitymo iš susijusių sąnaudų alternatyva	
<u>Veiklos sąnaudos</u>		<u>Veiklos sąnaudos</u>	
Aplinkosaugos sąnaudos	(200 000)	Aplinkosaugos sąnaudos	(75 000)
<u>Kitos pajamos</u>		<u>Kitos pajamos</u>	
Valstybės dotacijos	125 000	-	

Taikant kitų pajamų alternatyvą, naudojamos ir aplinkosaugos sąnaudų, ir kitų pajamų sąskaitos. Pasirinkus išskaitymo iš susijusių sąnaudų alternatyvą, bus naudojama tik aplinkosaugos sąnaudų sąskaita. Tačiau šį kartą aplinkosaugos sąnaudų sąskaitoje pripažinta suma bus mažesnė nei pirmos alternatyvos atveju.

Valstybės parama

Valdžios parama – tai veiksmai, kurie teikia ypatingos ekonominės naudos verslui, jei šis tenkina tam tikrus kriterijus. Tokiai pagalbai sunku priskirti kokią vertę, ir ji nesiskiria nuo įprastos verslo veiklos. Nemokama techninė pagalba yra pagalbos, kurios vertės neįmanoma nustatyti, pavyzdys. Garantija, kad kai kurias ūkio subjekto prekes ar paslaugas nupirks valstybė, taip pat yra valstybės paramos, kurios negalima atskirti nuo įprastos verslo veiklos, pavyzdys. Nėra specifinio traktavimo tokios paramos apskaitai, nes jos vertės negalima nustatyti, ir jos negalima atskirti nuo įprastos veiklos. Jei tokia pagalba yra reikšminga, jos rūšis, apimtis ir trukmė turi būti atskleista finansinėse ataskaitose. 9 paveiksle apibendrintai pateikiamos valstybės dotacijos ir valstybės parama.

8 pav. Valstybės dotacijų ir valstybės paramos suvestinė

ATSKLEIDIMAS

Ūkio subjektai, gaunantys valstybės dotacijas ar valstybės paramą, finansinėse ataskaitose turi atskleisti tokią informaciją (20 TAS, 39 TAS):

- Valstybės dotacijų atžvilgiu taikomą apskaitos politiką. Taip pat turi būti atskleistas šių dotacijų pateikimo ataskaitose būdas (pateikiama kaip ateinančių laikotarpių pajamos arba sumažinama turto balansinė vertė).
- Valstybės dotacijų ir kitos valstybės paramos, iš kurios ūkio subjektas gauna tiesioginės naudos, rūšis, suma ir trukmė.
- Sąlygos, kurios nėra įvykdytos tokiai valstybės paramai, kuri jau nurodyta finansinėse ataskaitose, ir kitos sąlygos.

APIBENDRINTAS PAVYZDYS

2021 m. pradžioje ūkio subjektas įsigijo gamyklą už 500 000 PV. Numatomas jos naudingo tarnavimo laikas yra 10 metų. Numatoma, kad gamyklos likvidacinė vertė jos naudingo tarnavimo laiko pabaigoje bus lygi 0. Ūkio subjektas taikys tiesinį nusidėvėjimo metodą. Ūkio subjektas gavo 400 000 PV valstybės dotaciją.

Reikalinga:

- a) parengti 2021 m. didžiosios knygos įrašus ir parodyti poveikį finansinės būklės ataskaitai ir pelno (nuostolių) ataskaitai taikant ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvą;
- b) parengti 2021 m. didžiosios knygos įrašus ir parodyti poveikį finansinės būklės ataskaitai ir pelno (nuostolių) ataskaitai, taikant alternatyvą, kai sumažinamas susijęs turtas.

a) Ateinančių laikotarpių pajamų metodas

Ūkio subjektui pasirinkus ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvą, metinės gamyklos nusidėvėjimo sąnaudos bus 50 000 PV.

$$\text{Metinis nusidėvėjimas} = \frac{\text{Balansinė vertė} - \text{Likvidacinė vertė}}{\text{Naudingo tarnavimo laikas}} = \frac{500\,000\text{ PV} - 0}{10\text{ metų}} = 50\,000\text{ PV}$$

Ateinančių laikotarpių pajamos bus pripažįstamos pelne (nuostoliuose) per visą gamyklos naudingo tarnavimo laiką.

$$\text{Metinė pajamų suma} = \frac{400\,000\text{ PV}}{10\text{ metų}} = 40\,000\text{ PV}$$

Ūkio subjektui pasirinkus ateinančių laikotarpių pajamų alternatyvą, 2021 m. didžiosios knygos įrašai bus tokie:

2021	D ŽEMĖ, PASTATAI IR ĮRANGA (TURTA)	500 000 PV	
	K SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)		500 000 PV
2021	D SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)	400 000 PV	
	K ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)		400 000 PV
2021	D NUSIDĖVĖJIMO SĄNAUDOS – ĮRANGA (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)	50 000 PV	
	K ŽEMĖS, PASTATŲ IR ĮRANGOS NUSIDĖVĖJIMAS (TURTA)		50 000 PV
2021	D ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS (ĮSIPAREIGOJIMAI)	40 000 PV	
	K KITOS PAJAMOS – VALSTYBĖS DOTACIJOS (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)		40 000 PV

Finansinės būklės ataskaita 2021 m. pabaigoje ir 2021 m. pelno (nuostolių) ataskaita atrodys taip:

Finansinės būklės ataskaita		
2021 m. pabaiga, PV		
T	(Ateinančių laikotarpių pajamų alternatyva)	Į ir NK
ŽEMĖ, PASTATAI IR ĮRANGA	500 000	Ateinančių laikotarpių pajamos 360 000
Suk.nusidėvėjimas	(40 000)	

Pelno (nuostolių) ataskaita	
2021, PV	
(Ateinančių laikotarpių pajamų alternatyva)	
<u>Veiklos sąnaudos</u>	
Nusidėvėjimo sąnaudos	(50 000)
<u>Kitos pajamos</u>	
Valstybės dotacijos	40 000

Ūkio subjektas 2021 m. pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažino 40 000 PV pajamų iš valstybės dotacijų. Be to, finansinės būklės ataskaitoje 2021 m. pabaigoje ateinančių laikotarpių pajamos yra 360 000 PV.

b) Alternatyva, kai sumažinamas susijęs turtas

Jei ūkio subjektas pageidauja atimti pajamas iš nusidėvimo turto buhalterinės vertės, tai turės įtakos turto balansinei vertei ir nusidėvėjimo sąnaudoms.

Ūkio subjektas iš turto vertės atims valstybės dotaciją ir nudėvės likusią sumą.

$$\begin{aligned} \text{Balansinė vertė} &= \text{Įsigijimo savikaina} - \text{Dotacijos dydis} = 500\,000 \text{ PV} - 400\,000 \text{ PV} \\ &= 100\,000 \text{ PV} \end{aligned}$$

Metinės įrangos nusidėvėjimo sąnaudos bus 10 000 PV.

$$\text{Metinis nusidėvėjimas} = \frac{\text{Balansinė vertė} - \text{Likvidacinė vertė}}{\text{Naudingo tarnavimo laikas}} = \frac{100\,000 \text{ PV} - 0}{10 \text{ metų}} = 10\,000 \text{ PV}$$

Įmonei taikant alternatyvą, kai sumažinamas susijęs turtas, 2021 m. didžiosios knygos įrašai bus tokie:

2021	D ŽEMĖ, PASTATAI IR ĮRANGA (TURTA)	500 000 PV	
	K SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)		500 000 PV
2021	D SAŠKAITOS BANKUOSE (TURTA)	400 000 PV	
	K ŽEMĖ, PASTATAI IR ĮRANGA (TURTA)		400 000 PV
2021	D NUSIDĖVĖJIMO SĄNAUDOS – ĮRANGA (PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA)	10 000 PV	
	K ŽEMĖS, PASTATŲ IR ĮRANGOS NUSIDĖVĖJIMAS (TURTA)		10 000 PV

Finansinės būklės ataskaita 2021 m. pabaigoje ir 2021 m. pelno (nuostolių) ataskaita atrodys taip:

Finansinės būklės ataskaita		
2021 m. pabaiga, PV		
T	(Sumažinamas susijęs turtas)	
	I ir NK	
ŽEMĖ, PASTATAI IR ĮRANGA	100 000	
Suk.nusidėvėjimas	(10 000)	

Pelno (nuostolių) ataskaita	
2021, PV	
(Sumažinamas susijęs turtas)	
<u>Veiklos sąnaudos</u>	
Nusidėvėjimo sąnaudos	(10 000)
<u>Kitos pajamos</u>	
Valstybės dotacijos	-

Ūkio subjektas 2021 m. pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažino 10 000 PV nusidėvėjimo sąnaudų. Be to, finansinės būklės ataskaitoje 2021 m. pabaigoje sukaupto nusidėvėjimo suma bus 10 000.